ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2021/1012

z 21. júna 2021,

ktorým sa vymenúva osobitná zástupkyňa Európskej únie pre Africký roh

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 33 a článok 31 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rada 8. decembra 2011 prijala rozhodnutie 2011/819/SZBP ([1]), ktorým bol pán Alexander RONDOS vymenovaný za osobitného zástupcu Európskej únie (OZEÚ) pre Africký roh.

(2) Rada 25. júna 2018 prijala rozhodnutie (SZBP) 2018/905 ([2]), ktorým sa predlžuje platnosť mandátu pána RONDOSA ako OZEÚ pre Africký roh. Uvedené rozhodnutie bolo naposledy zmenené rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/352 ([3]). Platnosť mandátu OZEÚ má uplynúť 30. júna 2021.

(3) Nový OZEÚ pre Africký roh by sa mal vymenovať na obdobie 14 mesiacov.

(4) OZEÚ bude vykonávať mandát v situácii, ktorá sa môže zhoršiť a mohla by brániť dosahovaniu cieľov vonkajšej činnosti Únie uvedených v článku 21 zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Osobitný zástupca Európskej únie

1. Pani Annette WEBER sa týmto vymenúva za osobitnú zástupkyňu Európskej únie (OZEÚ) pre Africký roh od 1. júla 2021 do 31. augusta 2022. Rada môže rozhodnúť, že sa platnosť mandátu OZEÚ predĺži alebo sa skončí skôr, a to na základe posúdenia Politického a bezpečnostného výboru (PBV) a na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP).

2. Na účely mandátu OZEÚ sa Africký roh vymedzuje ako región, ktorý zahŕňa primárnu oblasť zamerania stratégie Európskej únie v Africkom rohu (ďalej len „stratégia“), prijatej v záveroch Rady z 10. mája 2021, konkrétne územie Džibutska, Eritrey, Etiópie, Kene, Somálska, Južného Sudánu, Sudánu a Ugandy. OZEÚ podľa potreby spolupracuje aj s krajinami v oblasti Červeného mora, povodia Nílu a ďalšími, ako aj s relevantnými regionálnymi alebo medzinárodnými subjektmi, pokiaľ ide o región Afrického rohu i mimo neho, vrátane Arabského polostrova a severnej Afriky.

Článok 2

Ciele politiky

1. Na základe cieľov politiky podľa stratégie mandátom OZEÚ je aktívne prispievať k regionálnemu a medzinárodnému úsiliu o dosiahnutie mierového spolužitia a trvalého mieru, bezpečnosti a rozvoja v rámci krajín tohto regiónu a aj medzi nimi. Cieľom OZEÚ je okrem toho zvýšiť kvalitu, intenzitu, vplyv a viditeľnosť viacstrannej angažovanosti Únie v oblasti Afrického rohu.

([1]) Rozhodnutie Rady 2011/819/SZBP z 8. decembra 2011, ktorým sa vymenúva osobitný zástupca Európskej únie pre Africký roh (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2011, s. 62).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2018/905 z 25. júna 2018, ktorým sa predlžuje mandát osobitného zástupcu Európskej únie pre Africký roh (Ú. v. EÚ L 161, 26.6.2018, s. 16).

([3]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/352 z 25. februára 2021, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2018/905, ktorým sa predlžuje mandát osobitného zástupcu Európskej únie pre Africký roh (Ú. v. EÚ L 68, 26.2.2021, s. 187).

2. OZEÚ prispieva k vypracúvaniu a vykonávaniu úsilia Únie v regióne v rámci integrovaného prístupu, a to aj v politickej oblasti, bezpečnostnej oblasti a v oblasti rozvoja, pričom zabezpečuje koordináciu všetkých príslušných nástrojov a zainteresovaných strán, pokiaľ ide o činnosti Únie. Angažovanosť OZEÚ prebieha v úzkej spolupráci a koordinácii s príslušnými vedúcimi delegácií Únie, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), Komisiou, členskými štátmi a inými príslušnými aktérmi a zainteresovanými stranami Únie. OZEÚ posilňuje vplyv Únie v regióne a zabezpečuje súdržnosť prístupu Únie na regionálnej úrovni.

3. OZEÚ prispieva k záväzku Únie prehĺbiť svoje strategické vzťahy a partnerstvo s regiónom Afrického rohu a jeho krajinami s cieľom podporovať mier a bezpečnosť, demokraciu, ľudské práva, právny štát, rodovú rovnosť, humanitárne zásady a medzinárodné humanitárne právo (MHP), udržateľný rozvoj, hospodársky rast, opatrenia v oblasti klímy a regionálnu spoluprácu.

4. Celkové ciele politiky, ku ktorým OZEÚ prispieva, zahŕňajú okrem iného:

a) stabilizáciu Afrického rohu s osobitným zameraním na širšiu regionálnu dynamiku, a to aj na úrovni jednotlivých krajín, ak je to relevantné pre stabilitu regiónu;

b) politickú transformáciu, napríklad v Etiópii a Sudáne, procesy budovania mieru a štátu v Somálsku a v Južnom Sudáne, ako aj predchádzanie potenciálnym konfliktom medzi krajinami regiónu alebo v rámci týchto krajín vrátane cezhraničných sporov a včasné varovanie pred nimi a prispievanie k mediácii a ich vyriešeniu;

c) politickú, bezpečnostnú a udržateľnú hospodársku regionálnu spoluprácu a spoločné viacstranné opatrenia, predovšetkým s Organizáciou Spojených národov (OSN), Africkou úniou (AÚ) a Medzivládnym úradom pre rozvoj (IGAD);

d) riešenie problému Veľkej priehrady etiópskeho obrodenia (GERD) a podporu cezhraničnej spolupráce v celom povodí Nílu;

e) bezpečnosť, stabilitu a spoluprácu v oblasti Červeného mora.

Článok 3

Mandát

1. Na dosiahnutie cieľov politiky vo vzťahu k Africkému rohu sa OZEÚ udeľuje mandát:

a) aktívne prispievať k vykonávaniu stratégie a zvyšovať celkový súlad a účinnosť činností Únie s cieľom ďalej prehlbovať a posilňovať vzťahy a partnerstvo Únie s regiónom Afrického rohu, jeho krajinami a organizáciami;

b) spolupracovať so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami regiónu, národnými vládnymi a mimovládnymi aktérmi, regionálnymi orgánmi, medzinárodnými a regionálnymi organizáciami, občianskou spoločnosťou, mládežou, súkromným sektorom a diaspórami na účely podpory cieľov Únie a prispievania k lepšiemu pochopeniu úlohy Únie v tomto regióne. V tomto kontexte OZEÚ pravidelne cestuje do všetkých krajín v regióne;

c) spolupracovať s relevantnými aktérmi mimo regiónu v záujme riešenia otázok širšej regionálnej stability vrátane otázok týkajúcich sa GERD, Červeného mora, západného Indického oceánu a financovania misie Africkej únie v Somálsku (AMISOM) a následnej bezpečnostnej angažovanosti pod vedením AÚ. Kontakty zahŕňajú podľa potreby bilaterálnu spoluprácu so Spojenými štátmi americkými, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska, s krajinami Perzského zálivu, Egyptom, regionálne kontakty s Radou pre spoluprácu v Perzskom zálive, Radou arabských a afrických štátov v oblasti Červeného mora a Adenského zálivu a ďalšími relevantnými medzinárodnými aktérmi;

d) zastupovať a presadzovať záujmy a viditeľnosť Únie na príslušných regionálnych a medzinárodných fórach;

e) podnecovať a podporovať účinnú politickú a bezpečnostnú spoluprácu a udržateľnú hospodársku integráciu v tomto regióne prostredníctvom partnerstva EÚ s AÚ a regionálnymi organizáciami, najmä Medzivládnym úradom pre rozvoj (IGAD). OZEÚ iniciuje/riadi, podporuje a presadzuje mechanizmy riešenia konfliktov, predovšetkým africké, ako aj blízkovýchodné a severoafrické, s cieľom napomáhať účinnému predchádzaniu sporom, znižovaniu napätia a mierovému urovnávaniu sporov a dosahovaniu zmierenia podporou dialógu, rokovania a mediácie;

f) sledovať politický a bezpečnostný vývoj v regióne a prispievať k rozvoju politiky Únie zameranej na tento región s cieľom poskytovať poradenstvo a formulovať konkrétne návrhy opatrení, a to aj v súvislosti s Eritreou, Etiópiou, so Somálskom, Sudánom, s Južným Sudánom, so sporom o hranicu medzi Sudánom a Etiópiou, napätím medzi Somálskom a Keňou, regionálnou úlohou Kene, so sporom o Níl, s bezpečnosťou v oblasti Červeného mora, podporou regionálnej integrácie a inými znepokojujúcimi otázkami týkajúcimi sa tohto regiónu, ktoré ovplyvňujú jeho bezpečnosť, stabilitu a mierový a inkluzívny rozvoj. OZEÚ tiež prispieva k včasnej reakcii Únie a k strategickej a dlhodobej vízii Únie v Africkom rohu;

g) naďalej mobilizovať regionálnu a medzinárodnú podporu politickej transformácie, napríklad v Etiópii a Sudáne, a to v úzkej spolupráci s vedúcimi delegácií Únie a misiami členských štátov. OZEÚ prispieva k podpore úsilia o celonárodný mier a zmierenie založeného na inkluzívnom a transparentnom dialógu. OZEÚ pokračuje v úsilí o riešenie regionálnych dôsledkov viacerých kríz v Etiópii vrátane regiónu Tigraj, a to konkrétne podporou mierového riešenia napätia na hranici so Sudánom. Pokiaľ ide o Sudán, OZEÚ zameriava svoje úsilie aj na podporu vykonávania mierovej dohody z Džuby a prerokúvanie a vykonávanie následných dohôd;

h) naďalej podnecovať regionálne a medzinárodné zainteresované strany k silnejšej podpore kľúčovým procesom budovania mieru a štátu v Somálsku a Južnom Sudáne. OZEÚ na doplnenie úsilia vedúceho delegácie Únie a členských štátov podporuje úsilie Únie, pokiaľ ide o budovanie štátu v Somálsku vrátane rozvoja sektora bezpečnosti. V tejto súvislosti OZEÚ prispieva k úvahám týkajúcim sa využívania Európskeho mierového nástroja a misií a operácií v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) v regióne. V súvislosti s Južným Sudánom OZEÚ v úzkej spolupráci s vedúcim delegácie Únie naďalej úzko spolupracuje s OSN, IGAD, AÚ a ďalšími relevantnými medzinárodnými partnermi s cieľom udržať ich podporu mierovému úsiliu a celkovej stabilizácii v krajine;

i) spolupracovať s Eritreou a trvať na konštruktívnom programe na regionálnej úrovni vrátane stiahnutia eritrejských jednotiek z Etiópie;

j) naďalej zastupovať Úniu ako pozorovateľa na rokovaniach o GERD pod vedením AÚ. V úzkej koordinácii s vedúcimi delegácií Únie a misiami členských štátov v Egypte, Sudáne a Etiópii OZEÚ prispieva k podpore dialógu, ako aj spolupráci medzi stranami na budovaní dôvery a vypracúvaní opatrení na prehlbovanie dôvery, čo by mohlo napomôcť riešeniu sporu o GERD. V širšom zmysle OZEÚ prispieva k úsiliu Únie o zintenzívnenie angažovanosti v oblasti vodnej diplomacie v celom povodí Nílu;

k) podporovať spoluprácu, dialóg a mierové urovnávanie sporov v oblasti Červeného mora a budovať privilegované vzťahy s iniciatívami vznikajúcimi v tomto regióne. V úzkej koordinácii s delegáciami Únie a misiami členských štátov v regióne OZEÚ prispieva k rozvoju integrovaného prístupu k širšiemu regiónu Červeného mora a pomáha budovať inkluzívny program spolupráce v oblasti Červeného mora pre všetkých relevantných regionálnych a medzinárodných aktérov;

l) pozorne sledovať cezhraničné výzvy, ktoré sa dotýkajú Afrického rohu, hlavne pokiaľ ide o radikalizáciu a terorizmus, námornú bezpečnosť a pirátstvo, spory o hranice, všetky formy pašovania vrátane obchodovania s ľuďmi a nezákonné finančné toky a akékoľvek politické a bezpečnostné dôsledky humanitárnych kríz a podporovať spoluprácu v záujme ich riešenia;

m) presadzovať prístup pre humanitárnu pomoc a dodržiavanie medzinárodného humanitárneho práva a ochranu civilného obyvateľstva;

n) prispievať v spolupráci s OZEÚ pre ľudské práva k presadzovaniu dodržiavania ľudských práv vykonávaním rozhodnutia Rady 2011/168/SZBP ([4]) a politiky Únie v oblasti ľudských práv vrátane usmernení Únie v oblasti ľudských práv, najmä usmernení Únie o deťoch v ozbrojených konfliktoch, ako aj o násilí na ženách a dievčatách a boji proti všetkým formám ich diskriminácie, a politiky Únie, pokiaľ ide o rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN) č. 1325 (2000) a následné rezolúcie o ženách, mieri a bezpečnosti, ako aj rezolúciu BR OSN č. 2250 (2015) o mládeži, mieri a bezpečnosti. Zahŕňa to výmenu informácií s Medzinárodným trestným súdom, Úradom vysokého komisára pre ľudské práva a s obhajcami ľudských práv;

o) prispievať k riešeniu rastúceho vplyvu zmeny klímy na mier a bezpečnosť. Zahŕňa to zabezpečenie toho, aby činnosti v oblasti prevencie a budovania mieru zohľadňovali bezpečnostné riziká súvisiace s klímou a životným prostredím.

([4]) Rozhodnutie Rady 2011/168/SZBP z 21. marca 2011 o Medzinárodnom trestnom súde a o zrušení spoločnej pozície 2003/444/SZBP (Ú. v. EÚ L 76, 22.3.2011, s. 56).

2. OZEÚ na účely plnenia mandátu OZEÚ okrem iného:

a) podľa potreby poskytuje poradenstvo a podáva správy o formulácií pozícií Únie na regionálnych a medzinárodných fórach s cieľom iniciatívne podporovať opatrenia založené na partnerstve a vzájomnej zodpovednosti a posilňovať integrovaný prístup Únie k Africkému rohu;

b) prispieva k udržiavaniu prehľadu o všetkých činnostiach Únie a úzko spolupracuje a koordinuje so všetkými príslušnými delegáciami Únie a členskými štátmi.

Článok 4

Vykonávanie mandátu

1. OZEÚ je zodpovedný za vykonávanie mandátu pod vedením VP.

2. PBV je s OZEÚ v úzkom spojení a je hlavným styčným bodom OZEÚ s Radou. PBV strategicky usmerňuje a politicky riadi činnosť OZEÚ v rámci mandátu bez toho, aby boli dotknuté právomoci VP.

3. OZEÚ spolupracuje a svoju činnosť úzko koordinuje s ESVČ a jej príslušnými útvarmi.

Článok 5

Financovanie

1. Finančná referenčná suma určená na úhradu výdavkov spojených s mandátom OZEÚ na obdobie od 1. júla 2021 do 31. augusta 2022 je 2 750 000 EUR.

2. S výdavkami sa hospodári v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

3. Hospodárenie s výdavkami je predmetom zmluvy medzi OZEÚ a Komisiou. OZEÚ sa zodpovedá Komisii za všetky výdavky.

Článok 6

Vytvorenie a zloženie tímu

1. OZEÚ v rámci svojho mandátu a zodpovedajúcich finančných prostriedkov, ktoré má k dispozícii, zodpovedá za vytvorenie tímu. Tím zahŕňa odborníkov na osobitné politické otázky vyplývajúce z mandátu. OZEÚ bezodkladne informuje Radu a Komisiu o zložení svojho tímu.

2. Členské štáty, inštitúcie Únie a ESVČ môžu navrhnúť vyslanie personálu na prácu pre OZEÚ. Plat členov takto vyslaného personálu hradí príslušný členský štát, príslušná inštitúcia Únie alebo ESVČ. Na výkon práce pre OZEÚ sa tiež môžu prideliť experti, ktorých do inštitúcií Únie alebo ESVČ vyslali členské štáty. Členovia medzinárodného zmluvného personálu musia byť štátnymi príslušníkmi niektorého členského štátu.

3. Všetci členovia vyslaného personálu naďalej administratívne podliehajú vysielajúcemu členskému štátu, inštitúcii Únie alebo ESVČ, vykonávajú svoje povinnosti a konajú v záujme mandátu OZEÚ.

4. Personál OZEÚ je umiestnený spoločne s príslušnými útvarmi ESVČ alebo delegáciami Únie, aby sa zabezpečila súdržnosť a jednotnosť ich príslušných činností.

Článok 7

Výsady a imunity OZEÚ a jeho personálu

Výsady, imunity a ďalšie záruky, ktoré sú potrebné na uskutočnenie a riadne pôsobenie misie OZEÚ a členov personálu OZEÚ, sa podľa potreby dohodnú s hostiteľskými krajinami. Členské štáty a ESVČ poskytnú na tento účel všetku potrebnú pomoc.

Článok 8

Bezpečnosť utajovaných skutočností EÚ

OZEÚ a členovia tímu OZEÚ dodržiavajú bezpečnostné zásady a minimálne normy stanovené v rozhodnutí Rady 2013/488/EÚ ([5]).

Článok 9

Prístup k informáciám a logistická podpora

1. Členské štáty, Komisia, ESVČ a Generálny sekretariát Rady zabezpečujú, aby mal OZEÚ prístup ku všetkým relevantným informáciám.

2. Delegácie Únie v regióne a/alebo členské štáty podľa potreby poskytujú logistickú podporu v regióne.

Článok 10

Bezpečnosť

V súlade s politikou Únie týkajúcou sa bezpečnosti personálu nasadzovaného mimo Únie v operáciách podľa hlavy V zmluvy prijíma OZEÚ v súlade so svojím mandátom a v závislosti od bezpečnostnej situácie v oblasti svojej pôsobnosti všetky reálne uskutočniteľné opatrenia na zaistenie bezpečnosti všetkých členov personálu, ktorí sú pod jeho priamym vedením, predovšetkým tak, že:

a) na základe usmernení ESVČ vypracuje konkrétny bezpečnostný plán zahŕňajúci konkrétne fyzické, organizačné a procedurálne bezpečnostné opatrenia pre riadenie bezpečného presunu personálu do oblasti pôsobnosti a v rámci nej, ako aj riadenie bezpečnostných incidentov, a ďalej pohotovostný plán a evakuačný plán;

b) zabezpečuje, aby boli všetci členovia personálu nasadzovaní mimo Únie poistení pre prípad zvýšeného rizika, ako si to vyžaduje situácia v oblasti pôsobnosti;

c) zabezpečuje, aby sa všetci členovia tímu OZEÚ, ktorí sa majú nasadiť mimo Únie, vrátane miestneho zmluvného personálu pred presunom do oblasti pôsobnosti alebo bezprostredne po ňom zúčastnili na primeranom bezpečnostnom výcviku podľa stupňa rizikovosti, ktorý tejto oblasti pôsobnosti pridelila ESVČ;

d) zabezpečuje vykonávanie všetkých dohodnutých odporúčaní vypracovaných na základe pravidelných posúdení bezpečnosti a predkladá VP, Rade a Komisii písomné správy o ich vykonávaní, ako aj o iných bezpečnostných otázkach v rámci pravidelných správ o pokroku a záverečnej komplexnej správy o vykonávaní mandátu.

Článok 11

Podávanie správ

OZEÚ pravidelne podáva ústne a písomné správy VP a PBV. OZEÚ podľa potreby podáva správy aj pracovným skupinám Rady. Pravidelné správy sa rozosielajú prostredníctvom siete COREU. OZEÚ môže podávať správy aj Rade pre zahraničné veci. V súlade s článkom 36 zmluvy sa OZEÚ môže podieľať na poskytovaní informácií Európskemu parlamentu.

([5]) Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

Článok 12

Koordinácia

1. V rámci stratégie a v záujme dosiahnutia cieľov politiky Únie OZEÚ prispieva k jednotnosti, konzistentnosti a účinnosti činnosti Únie a pomáha zabezpečovať, aby všetky nástroje Únie a činnosti členských štátov pôsobili súdržne. Podľa potreby sa usiluje o nadviazanie kontaktov s členskými štátmi. Činnosti OZEÚ sa koordinujú s činnosťami ESVČ, delegácií Únie a Komisie, ako aj s činnosťami ďalších OZEÚ, ktorí pôsobia v regióne. OZEÚ pravidelne informuje misie členských štátov a delegácie Únie.

2. Na mieste udržiava úzke vzťahy s príslušnými vedúcimi misií členských štátov, vedúcimi delegácií Únie a vedúcimi misií a operácií v rámci SBOP. Tieto osoby vyvíjajú maximálne úsilie na pomoc OZEÚ pri vykonávaní mandátu. OZEÚ v úzkej koordinácii s príslušnými delegáciami Únie na miestnej úrovni politicky usmerňuje veliteľa ozbrojených síl operácie EUNAVFOR Atalanta, veliteľa misie EUTM Somalia a vedúceho misie EUCAP Somalia. OZEÚ, velitelia operácií EÚ a veliteľ civilných operácií sa podľa potreby vzájomne radia. OZEÚ je tiež v spojení s inými medzinárodnými a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi na mieste.

Článok 13

Pomoc súvisiaca s nárokmi

OZEÚ a personál OZEÚ pomáhajú pri poskytovaní informácií pri riešení všetkých nárokov a záväzkov, ktoré vyplývajú z mandátov predchádzajúcich OZEÚ pre Africký roh, a na tieto účely poskytujú administratívnu pomoc a prístup k príslušným spisom.

Článok 14

Preskúmanie

Vykonávanie tohto rozhodnutia a jeho súlad s inými príspevkami Únie v regióne sa pravidelne skúmajú. OZEÚ predkladá VP, Rade a Komisii pravidelné správy o pokroku a do 31. mája 2022 predloží záverečnú komplexnú správu o vykonávaní mandátu.

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Luxemburgu 21. júna 2021

Za Radu
predseda
J. BORRELL FONTELLES